

Şebnem Yüce, anı yazarı (14 Şubat 2009)

Bir Gidiş... Binbir Dönüş...

Aytaç ağabeyim son dört yılda tam 150 kez gitmiş "Kastamoni" ye okulun yapımı için...

Biz, bir kez gittik... Açılışı için...

Bebeklerin odasındaydım bana telefon açtığı gün:

-Sakineciğim?

-Sakine değil...Ağabeyin...

Bin bir dönüşün ilki o anda yıllar öncesine... Ağabey özlemine... Bir buluş, yıllar sonra yitirişe...

"Çok seversem abi derim, sevmezsem enişte"

Bu sözleri söylediğim yer ne tesadüf ki yine Kastamoni...yaşım on bir- on iki o zaman...

Tam 37 yıl öncesi..

37 plakalı VW minibüsle yola çıktık 10 Şubat sabahı saat onda...Yıllarca öncesine... Vali bey'in yolladığı şoförümüz tam bir Kastamonu Efendisi...temiz yüzlü, nazik, beyefendi...

Yağmurla yıkıyor Kastamonu'ya giden yollar, tozdan topraktan arınıyor, temizleniyor...

"Büyük misafire" hazırlık yapıyor...

Biz yoldayken Aytaç Eruz Lisesi'nde derste olan öğrenciler kimin geleceğini çok iyi biliyor...

Sevgili Dr. Şükrü amcam gelemedi bu güzel güne, İstanbul'da kalmak zorunda. Ondan, önce Zekiye Teyzeciğimle dönüyoruz yıllar öncesine...Annesinin hevesle '*Selanığe gider gibi* 'Kastamonu gelin gidişine... Pek Selanik gibi görünmemiş ilk gün şehir yeni geline, lakin Selanik'te doğmuş Ata'nın 1925'te gelişi ile değişir Kastamonu "*baş*"tan aşağı... ben de yola çıkarken iki şapka aldım o sabah yanıma, bir kendime, bir de can arkadaşşıma...

"Bu yolu babamın arkadaşı Enver Bey bulmuş " diye anlatıyor Zekiye Teyze tatlı tatlı... "Eskiden İnebolu'dan gidilirmiş Kastamonu'ya... Annemin ilk gidişi yaylı arabayla... Ecevit'de bir handa konaklamışlar..."

*Ne gelinler ne güveyle geldi geçti bu handan
Herkes bir tas içti Ecevit'te ayrılanlı çorbadan
Ne koyarsan aşına o gelir kaşığına
Sözü yerken gelir pek azının aklına...*

Beylerbeyi gelininin yerlerde sıra sıra dizilmiş yatakları görünce başı "tavana" çarpmış, akli başına mı gelmiş, başından mı gitmiş...ama çok sevmiş sonra gelin geldiği ili... Nazenin kızını da yine bir Kastamonu'liye vermiş...

Herr Kastner de yol boyunca bin bir dönüşten nasibini alıyor,Almanya'dan ilk eşi Carola'dan başlıyor anlatmaya... O da adeta ölüyor ilk eşiyile, sonra Arzu ve Alexander Berke ile yeniden diriliyor...hem de ne dirilme...Yolda sesi hepimizi "dipdiri" tutuyor...

Herkes pür neşe ... Düzce'de mola veriyoruz, çaylar içiliyor, Sakine ile ben ikinci çayları isteyince Aytaç bir daha okul yaptırmaya tövbe ediyor!!!

Arabada bizden başka bir de peri var sanki... Gönümüzden geçenleri sihirli değneğiyle yapıveriyor... Bu yıl kar yüzü görmemiş İstanbul'lular için yol boyunca iki kez her yeri bembeyaz yapıyor... Karla birlikte yine geçmişin beyaz günlerine geri dönülüyor...

Kah Kadı dağına çıkılıyor, kah Ilgaz'a gidiliyor, kah Karayolları tesisinde ablam evleniyor, bembeyaz bir gelinlik giyiyor... kah 15 yaş hayalleri kar misali bembeyaz yağıyor kış ortasında, buz oluyor donuyor, eriyince toprağa karışıyor, çamur oluyor...

Minibüsümüz Kastamonuya girerken içimi olağanüstü bir heyecan kaplıyor...*Avusturya Lisesinde okuduğum yıllarda bir tatil başlangıcı eve gidiyorum sanki... Annem beni Sinan Bey Camii'nin karşısındaki karakolun üstündeki lojmanın balkonunda bekliyor mu acaba? Çay boyunda ilerliyoruz, çok şey değişmiş... Çay akıyor gerçi, akıp giden zaman gibi... Ama karakolun yerinde yeller esiyor... Gözümü kapıyorum bir an, annemin güzel yüzü yüzüme değişiyor... Sezdirmeden yavaşça Zekiye teyzeye dokunuyorum...*

'*Bir çorba içsek diyor*" Zekiye Teyze Sakine'ye... "*Sonra da biraz çarşıya insek*" "Halit'in muayenesinin altında çorbacı var, onu da görürsünüz sonra" diyerek Aytaç bizi indiriyor... Dil paçası, Yayla, Mercimek on çeşit çorba... Sıcak , leziz çorba içimizi ısıtıyor...

Çorbadan daha sıcak Halit'in bizi karşılaması... Salim annesine babasına yadıġar bıraktığı 45 çocuġun ortasında, babasının karşıısında oturuyor... Çocukluġunda kurduġu hayali gerçekteşmiş, huzurlu, mutlu...

Hana girerken tabelaların arasında Fatih'in diş hekimi tabelası gözüme ilişiyor... *İlişî hatıraları canlanıyor...Bahçelere yaptıġımız 15 kişilik baskınlardan birinde Fatih'in köylüden gizli topladıġımız sebze meyveleri kazaġına sarmış hali gözümün önüne geliyor...Kucaġında çocuk varmış gibi pışpışlıyor...* Fatih'in çocukları nerdeyse kucaġına çocuk alacak yaşa gelmiş...Yıllar simaları deġiştirmiş... Gençlik gitti gidiyor misali anılarda yakalanıyor...

Çarşıya çıkıyoruz , yol boyunca Sakine mihmandarlık ediyor... Dedesi Reşit Bey, Reyit Bey sokaġının köşesinde bekliyor, eş dost akraba, her binadan bir tanıdık "hoşgeldiniz" diyor... Ummadık rastlantılar yaşanıyor... Dibek kahvecisinde Yavuz Yaman, Talat Yaman'in oġlu... Elif, Zeynep Piraye ile kahve içmişliġimiz var... bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı var...

*Kahve sabahüküm tufeyli
Lakin olmasın yenli
Döner tiryakinin beyni
Kahveyi ruyi siyahım
Şifadır bedene
Hak rahmet etsin
Bunu icat edene
Bir pir...
Akşam iki sabah bir...*

Kahveciden çıkıyoruz, pastırmacıya gidiyoruz... Zekiye Teyzenin okul arkadaşı dükkanın sahibi...

Arkadaşı duvardaki yazıda dile geliyor:

*İyi arkadaşım var diye güvenme
Başın sıkıntıya girmeden
İyi eşim var diye güvenme
Maddi sıkıntıya düşmeden
İyi kardeşim var diye düşünme
Araya maddiyat girmeden
İyi oġlum var diye güvenme
Araya gelin girmeden*

Neyse ki Kastamonu'da sadece yufkanın arasına pastırma giriyor...
Ertesi gün pastırmacının başını kaşıyacak vakti olmuyor...
Kim bilir bize, Başbakana ve beraberindekilere, ahaliye kaç pide yapıyor...

Nasrullah Camii bir kez su içeni yeniden Kastamonu' da ağırlayan şadırvanı ile bizi seyrediyor. Zekiye teyzemin babası Muzaffer bey ellili yıllarda belediye başkanırken kazılarını başlattığı Frenkşah hamamı özgün bir lokanta olmuş bugün. Muzaffer beyin ağaçlandırdığı yamaçlardaki çamların üstü pudra şekeli misali karla kaplı.

Çekme helva pek tabii ihmal edilmiyor, o dükkanın da sahibi rahmetle anılıyor, bir saatte kim bilir kaçınıcı Kastamonu'nun kulağı çınlatılıyor, kimi evinde, kimi ahrette... Öbür dünyada da acaba hemşehriler bir arada mı oturuyor, İstanbul'daki kahveler misali belki de irem bağında her şehre bir zülal, bir tuğba ağacının gölgesi düşüyor... Eğer öyleyse Kastamonulular arasında baş köşede Seydiler'li Şerife Bacı oturuyor... Üzerinde malum kıyafeti, etli ekmeğe açarken İnebolu'dan Kastamonu'ya gelişini anlatıyor... Üşümek nedir bilmeyen cennet-i ala sakinlerine donmayı tarif etmek muhtemelen pek zor oluyor...

Acaba Şerife Bacı Öğretmen Evi bu yüzden mi pek sıcak...

Odalarımıza yerleşiyoruz, Ankara'dan misafirleri var Aytaç'ın: Ablası ,eniştesi, kuzeni, yeğeni ve eşi...

Aytaç'ın teyzesi Sahire öğretmen Zekiye Teyze'nin ortaokulda Türkçe öğretmeniymiş, eşi Şeref Erdoğan Kastamonu Lisesi'nin müdürü... Eğitimci aile kızlarına doğdukları yerin coğrafyasına uygun isimler koymuş... Kuzey, Güney, Kastamonu'de doğanın adı ise Yayla olmuş... Şeref enişte Aytaç'ın Almanya'ya gitmesini en çok teşvik eden kişiymiş... belki de bu günlerin yaşanmasında en çok

pay sahibi olanlardan biri... 98 yaşında hasta yatağındaki Sahire teyze ise yeğeni Aytaç'ın yaptırdığı okulun açılışını bekliyor gibi, beklemez mi, aileden biri okul yaptırmış, hem de bir lise... kızı Güney annesinin gözleriyle bakıyor kardeş gibi büyüdüğü kuzenine, onun hislerine tercüman oluyor, Aytaç'a onun kollarıyla sarılıyor...

Okulun açıldığı sabah öbür dünyaya göç eden Sahire Hoca'yı cennette ilk karşılayan Kastamonu Lisesi'ni yaptıran Abdurrahman Paşa oluyor... *"Burda rütbeler farklı"* diyor... *"Sen de bir Paşa teyzesisin, büyük bir hayır sahibinin..."*

Sabah kahvaltılı sofrasında bu kez Aytaç'ın çocukluk günlerine dönüyoruz... Aytaç karşımda oturuyor gerçi, ama Şükran abla anlatırken Menemen'de ki incir ağacının dalları hafiften rüzgarla hafiften sallanıyor, altında oturan küçük çocuğun kahvaltılı tepsisine bir incirin balı damlıyor, ondan o kahvaltının tadı damakta kalıyor... *"İlk hayvan sevgisini de orada tattım"* diye ekliyor Aytaç... *"Dıgıl"la..."* Onun Dıgıl'ı andığı anda o köpeğim bilmem kaçınıcı göbekten kaç torunu Kastamonu meydanlarına düşmüş, Aytaç Eruz Lisesi'nin yolunu arıyor!!!

Mahmut Enişte geçen yıl geçirdiği ameliyattan bu yana hayli zor yürüyor, ama kahvaltılı masasından durumundan beklenmeyecek bir çeviklikle kalkıyor birden, gidiyor, Aytaç'ın yanına bir iskemle çekiyor ve şöyle diyor:

'Bu yaşıma geldim, bunca şey gördüm, ama senin gibi hevesle varını yoğunu harcayarak memlekete hayırlı bir iş yapan görmedim, seni alnından öperim" ... Öyle haklı ki Mahmut Bey! Dile kolay: 2.5 Trilyon harcadım diyor Aytaç, kalfa gibi de çalıştım...

*O emeğin karşılığını da
Varın siz hesaplayın*

*Pusulayı da alın
Cebinizde saklayın*

*Okul yaptırıyorum diye geçinmiş
Parasını da vergiden düşmüş
Aklınca "işini" pek bilmiş
İtibar görenler safına geçmiş*

*Birilerine göstermek üzere...
Çok geçmez düşer yolunuza
Ben diyeyim "arkamızda"
Siz sanın "önümüzde !!!"*

Açılış günü sabahı Sakine ile bir kez daha Kastamonu içine gidiyoruz...
Bin bir dönüşün bilmem kaçını yaşıyoruz...

Geçmiş günlerin arasından, yaşadıkları evin önünden geçiyoruz...
Büyükbabası Muzaffer beyin beslediği kumrulardan birinin daha o gün için yuvaya döndüğünü görüyoruz...

Kamil Hoca'nın dükkanına giriyoruz...Aytaç'la Sakine'nin okula harcadığı kazan kazan paralar önümüze çıkıyor adeta...
Geri isteseler verirler miydi hiç?

O günün anısına madeni bir para alıyorum Sakine'ye... Kastamonu Devlet Hastanesi'nde Kulak Burun Boğaz Kliniğini kuran, 1957'de Kastamonu DP milletvekili olarak meclise giren ve 60 ihtilalinden sonra, 15 ay hapis yatan babası, Dr. Şükrü Esen'i hatırlatan bir 27 Mayıs 1960 anı parası çıkıyor Sâkine'nin kısmetine. Kısmetini geri çevirmiyor, alıyor çantasına koyuyor üzerinde bütün bu anıların yazılı olduğu parayı. Ansızın 49 yıl geriye gidiyor, Menderes, Polatkan ve Zorlu düşüyor aklına, usulca Allah rahmet eylesin, nur içinde yatsınlar, diyor.

O da bana bir mecediye alıyor Osmanlı'nın son dönemlerinden günümüze gelen... Yaşam inişli, çıkışlı... gelişli, gidişli....

Bir dönüş de Cömert'in Atatürk Eğitim Fakültesi müzik bölümüne girdiği günlere...Şimdi çocukları fırsat vermiyormuş gitar çalmasına, piyanoya oturmasına... Ama olsun, hayaller kuruyoruz, Naz'lı kızını konservatuara yolluyoruz... Zeynep ve Şevket dost sofrasında ağırılıyorlar bizi...ikram edilen yedirilmeden içe sinmeyen pideler, 'sinekli' ayran , bir de HELVA...

Hac'ca giden her kişinin sofrasında bulunmayan bir şey daha ikram ediliyor: Herkes onu bozacıdan, şıracıdan alınıyor sanıyor

Oysa o sadece az rastlanan gönüllerde bulunuyor: VEFA

Öyle bir dalıyoruz ki sohbeta, geçmişe, telefonları duymuyoruz, bir sofraya daha hazırlanmış bize meğerse... Zekiye teyzeyi Bedia Abla'sında bırakmıştık bir gece evvel... Düzce 'de imrendiği tatlı kabaklarını minibüsteki peri biz gelmeden duyurmuş Bedia Ablasına, Zekiye teyze buluverdi tabağında.... Ahmet Bey, Mürvet Hanım ve Hilmican'la geç saate kadar oturduk, Laleli'de "Banduma" yediğimiz günleri konuştuk... Yakacık'ta otururuz Sakine ile, bir gün kismet olursa banduma sofrasına...

Cömert bizi saat bire doğru öğretemenevine bırakıyor...

Tören 14.30 da...herkes onu açılış töreni sanıyor...

Ama bana göre Sakine ile Aytaç'a pek az çifte nasip olan düğün töreni hazırlanıyor...

Herkes en güzel kıyafetlerini giyiyor...

Aytaç takım elbise, Sakine "en değerli takısını" takıyor...

Nikahı Başbakan kıyıyor, Vali ve bakanlar şahit oluyor...

Hava bahar gibi ...Kış ortasında herkesi şaşırtıyor...

Güneşin gökyüzünden hediye olduğunu gelin görüyor...

Gümüşi kendir tozları konfeti gibi yağıyor...

Çiçekler Amerika'dan Mehmet'ten , Suphi'den geliyor

Gelin ile damat okulun avlusunda elele yürüyorlar...
Davetlilerin pek azı onlara eşlik eden
BİNBİR gece masalının perisini görüyor:
Düğün günü gelin ile damadı...

Yıllar sonra doğacak çocukları, torunları bekliyor....

Beylerbeyi 14 Şubat 2009

Can arkadaşşıma ve ağabeyime

Sevgililer günü armağanı

Şebnem Yüce

www.kastamonupostasi.com (03.11.2010)

(http://www.kastamonupostasi.com/kposta3/index.asp?fuseaction=home.dsp_news&arsiv=0&cid=11941)